BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE:

FRAGMENTE DIN CARTEA „POVESTEA MEA ŞI A FOTBALULUI" 19

După ce joacă în echipa din orăşelul Barking, apoi în diverse selecţionate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului.

Moore povesteşte apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei şi despre alte întîlniri internaţionale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediţia 1963 şi de apariţia lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei, precum şi despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii, desfăşurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înfiinţarea Federaţiei engleze de fotbal. Curînd el pleacă la Rio de Janeiro pentru a participa la „Mica cupă mondială", alături de echipele Braziliei, Argentinei şi Portugaliei. Aci Moore are sarcina să-l marcheze pe Pelé, acesta lăsîndu-i o frumoasă impresie. Brazilia a învins cu 5—1.

Revenind la activitatea internă, Moore a povestit cum a ajuns West Ham în finala Cupei. Am aflat apoi despre o întîmplare mai puţin fericită din viaţa lui Moore : primele simptome ale unei boli ce va necesita o intervenţie chirurgicală.

După ce relatează despre o serie de meciuri ale naţionalei engleze şi ale lui West Ham (printre care şi turneul de la New York), Moore prezintă o serie de observaţii asupra fotbalului, atît ca activitate internă cît şi internaţională.

Mi-ar place să văd realizat un campionat britanic, cel puţin pentru un singur motiv (în Anglia, Scoţia, Ţara Galilor şi Irlanda de Nord se dispută campionate independente unul de altul, sub egida unor federaţii independente — n.n.). Lumea se interesează de tot ce este nou şi sînt convins că vizitele regulate ale unor echipe scoţiene ca Glasgow Rangers, Celtic Glasgow, Heartof Midlothiam şi Kilmarnock, ar stîrni un interes enorm în rîndul spectatorilor. Este un lucru dovedit că în zilele noastre mulţimile curg spre stadioane numai la meciuri „mari", cînd se întîlnesc echipele fruntaşe.

Într-un interviu acordat televiziunii, Alan Hardaker, secretarul ligii de fotbal, a declarat că o divizie europeană ar fi o imposibilitate din cauza dificultăţilor de transport (!?) şi referindu-se la ţara noastră a spus că se pare (!?) că cluburile nu ar dori un campionat britanic.

S-ar putea ca cele de mai sus să fie şi reale. Totuşi eu nu încetez să mă gîndesc ce bun efect pentru jocul de fotbal în sine ar însemna o „divizie europeană", o competiţie care să garanteze cluburilor fruntaşe dintr-un număr de ţări europene disputarea în fiecare sezon a unui număr rezonabil de întîlniri internaţionale.

Între 1963—64 şi 1964—65, numărul total al spectatorilor englezi a scăzut cu cifra impresionantă de un milion. Pe de altă parte însă, orice meci cu mîză împotriva unei echipe continentale, în C.C.E., în Cupa Cupelor sau în Cupa Oraşelor Tîrguri, s-a desfăşurat în faţa unor tribune supra-populate. Această lecţie pe care ne-o dau spectatorii este elocventă. Competiţiile naţionale au încetat de mult să mai fie o atracţie, chiar pentru suporterii cluburilor cîştigătoare. Acest lucru ne-a fost dovedit de Chelsea în sezonul 1964—65 cînd media spectatorilor la meciurile acestei echipe nu a depăşit cifra de 30.000 la un stadion de 62.000 locuri. Şi cînd ne gîndim că în acel an Chelsea mergea la titlu !

Înşişi spectatorilor le place să se afle într-o tribună plină. Numai astfel se naşte ceea ce se cheamă „atmosferă" în tribune. Şi apoi, lumea vrea să vadă vedete, indeobşte vedete mari şi în legătură cu asta pot să spun că în acelaşi sezon 1964—65, media cea mai mare de spectatori a înregistrat-o echipa Manchester United, deoarece reuneşte cîteva nume mari ca Denis Law, Bobby Charlton, Best şi Stiles. „Microbistul" va veni oricum în fiecare săptămînă la meci. Noi trebuie însă să ne ocupăm de calitatea fotbalului pentru a readuce pe stadion pe toţi acei care au început să prefere excursiile duminicale decît să vadă un simplu meci de campionat.

Să nu se înţeleagă cumva că aş vrea să insinuez o eventuală renunţare la jocurile divizionare în favoarea unor jocuri europene. Consider că Liga de fotbal engleză este (prin organizarea ei) cea mai bună din lume şi totodată cea mai devotată „fair-play"-ului. Cred sincer că fără ea jocul de fotbal ar muri de inaniţie. De ceea ce avem efectiv nevoie este o echilibrare mai justă a meciurilor interne cu cele internaţionale, cît mai multe jocuri afară.

Propuneri pentru fotbalul britanic

Revin asupra ideii mele anterioare pentru a spune că nu văd nici un motiv pentru care nu s-ar putea crea o „ligă britanică", un campionat britanic, care să formeze eventual trecerea spre un campionat divizionar european. Personal, văd în acest lucru o atracţie în plus şi în nici un caz o substituire sau o înlocuire.

Începutul ar putea fi făcut prin reunirea primelor trei echipe din fruntea clasamentului primei divizii engleze cu primele trei clasate ale campionatului scoţian, la care să se adauge şi cele două cîştigătoare de cupă. Aceste opt echipe şi-ar putea disputa un turneu tur-retur, gen campionat, în perioada de cîteva săptămîni dintre două campionate, iar echipa cîştigătoare să fie considerată de drept campioană absolută a Marii Britanii. Meciurile amicale au început de mult să devină plicticoase.

Aş dori să mai fac cîteva remarci în legătură cu liga noastră de fotbal aşa cum este ea în momentul de faţă. Unul din argumentele majore care se aduc întotdeauna atunci cînd este vorba de o integrare mai mare în fotbalul european, este acela al unui calendar fotbalistic întotdeauna supraîncărcat. Dar partea curioasă este că tocmai cluburile care au cel mai aglomerat program şi jocuri — şi acestea sînt numai cluburile fruntaşe, tocmai ele contractează mereu meciuri suplimentare.

Cam de pe la jumătatea lunii decembrie încolo, interesul în cadrul campionatului divizionar se concentrează din ce în ce mai mult asupra a trei sau patru cluburi, care au şanse de a cîştiga campionatul, ca şi asupra celor trei sau patru echipe care se prezintă drept candidate la retrogradare. În această perioadă extrem de competitivă, afacerile publicitare (din care fotbalul face parte fără nici o îndoială) nu se mai pot baza pe tradiţie. Eu nu-mi pot imagina un om într-un post de conducere, în lumea teatrului să zicem, care s-ar hotărî să nu prezinte publicului o piesă pe care acesta doreşte s-o vadă în mod neapărat. El trebuie să ştie că tocmai în asta constă meseria lui, de a da oamenilor exact ceea ce doresc ei. Şi în cazul în care nu-şi cunoaşte meseria acest fapt. Ar vrea să izoleze fotbalul nostru într-o lume a lor, dulceagă, de automulţumire. Cu cît am putea discredita această mentalitate mai repede, cu atît mai bine ar fi pentru fotbal. E adevărat, învăţăm să ne adaptăm, dar mult prea încet după părerea mea.

După ce West Ham a cîştigat Cupa Cupelor, am plecat din nou la New York pentru a reprezenta Anglia la turneul anual de vară de acolo. De data aceasta însă, am ieşit prost. S-ar putea ca din punct de vedere tactic şi al prestigiului, participarea noastră să fi fost o greşeală. Am auzit multe voci care au susţinut acest lucru. Noi tocmai încheiasem sezonul, obţinînd nota maximă pe care fotbalul o poate acorda. După faimoasa noastră finală de pe Wembley, alte meciuri păreau oarecum un anti-climat fotbalistic. Apoi, această călătorie a fost de fapt prima ocazie de a reuni pe toţi jucătorii echipei după o vacanţă binemeritată. Trebuie să recunosc că la noi domnea un fel de atmosferă de sărbătoare şi nimeni nu prea avea chef să se lase antrenat într-un turneu de proporţii.

Unul din cronicarii noştri de fotbal, Tommy Steele, relata mai tîrziu la postul de radio New York că jocurile echipei noastre au lăsat comunităţii engleze de acolo un gust amar. Tot ce pot să spun este că la turneul respectiv am făcut tot ce am putut, dar privind înapoi, trebuie să recunosc şi eu că am comis o greşeală prezentîndu-ne. Prima dată ne-am dus ca să ne facem un nume, acum însă aveam de apărat acest nume ; mai mult, aveam de apărat o reputaţie.

Vecinii mei asistă zilnic la această scenă : în primele ore ale dimineţii pornesc spre antrenament

va da bineînţeles faliment. **Trebuie** *să dai publicului ceea ce acesta ştie prea bine că are dreptul să ceară.*

Bineînţeles că interesul meu nu constă numai şi numai în a schimba faţa fotbalului. Pentru marea majoritate a jucătorilor, a călători în străinătate înseamnă şi o posibilitate de primă. Este în fond o mare şansă să mai poţi scăpa de presiunea neîncetată pe care o exercită programul jocurilor divizionare şi să vezi ţări pe care ca simplu călător nu le-ai putea vizita niciodată. Îmi aduc aminte că o dată, la şcoală, ni s-a dat o listă de activităţi extra-şcolare din care ne puteam alege ceva ce ne-ar fi ajutat mai tîrziu în viaţă, la găsirea unei slujbe.

Mă gîndeam să-mi aleg steno-dactilografia. Cum eram însă singurul elev din clasă la această materie, a trebuit să renunţ căci nu se putea organiza un curs numai pentru mine. Aşa cum am spus-o şi la început, intenţionam să devin desenator tehnic dacă nu aş fi reuşit în fotbal. Aş fi ajuns eu, oare, fără acest sport, să călătoresc în toată Europa, în cele două Americi şi să fac plajă la Copacabana ? Categoric nu. Ce datorează fotbalul unui jucător ? Nimic sau foarte puţin ; jucători sînt mulţi. Eu însă datorez **totul** *fotbalului.*

Jocurile internaţionale au îmbunătăţit fotbalul nostru foarte mult. Sînt convins că echipa mea nu ar fi cîştigat Cupa Angliei dacă nu ar fi făcut cu cîtva timp înainte un lung turneu la New York unde a avut ocazia să se rodeze în compania altor echipe fruntaşe ale lumii. Şi sînt la fel de convins că jucătorii englezi care au fost în Italia — Jimmy Greaves, Denis Law, Joe Baker şi alţii— au învăţat enorm de mult acolo, chiar dacă nu s-au simţit prea bine în perioada respectivă.

Şi să nu uităm că în meciurile şi competiţiile europene, banii nu joacă chiar ultimul rol. În momentul de faţă, nu există practic nici o limită în materie de prime pe care le pot plăti cluburile. Toate aceste meciuri aduc atît cluburilor cît şi jucătorilor venituri însemnate.

Repet, trebuie să jucăm cît mai multe meciuri internaţionale. Nu de dragul banilor. O cere însuşi fotbalul. Trăim într-o epocă a vitezei, super-sonică aş zice. Mentalităţile patriarhale refuză însă să accepte

Al doilea turneu la New York

Turneul s-a desfăşurat la un nivel destul de coborît. Cea mai bună echipă pe care am întîlnit-o a fost formaţia new-yorkeză „All Stars", în componenţa căreia intrau jucători din R.F.G. şi Anglia. Unul din ei era Bobby Howfield, fost half la Fulham. El a fost, de altfel, şi vedeta turneului, primind premiul cuvenit celui mai bun jucător.

Contrastul între viaţa de fotbalist şi cea socială este de-a dreptul fantastic. Noi am locuit într-un hotel lîngă Central Park, între Fifty Avenue şi Medison Avenue (considerat pe drept cuvînt cartierul miliardarilor), un loc interesant şi fără echivalent în alt oraş al lumii pe care-l cunosc. Dat fiind că mai fusesem o dată la New York, orientarea nu a fost grea. Cunoşteam locurile frumoase şi plăcute şi mărturisesc că nu le-am ocolit. M-am urcat de trei sau patru ori în vîrful lui Empire State Building (clădirea cea mai înaltă din S.U.A.), m-am dus o dată la un cabaret pentru a asculta o faimoasă orchestră de jazz din care nu lipseau Gene Krupa, Trini Lope, Sammy Davis Jr. şi Nancy Wilson şi m-am întîlnit cu cronicarii de fotbal Tommy Steele şi Anthony Newly. Deosebirea între condiţiile de aici şi severitatea cantonamentului nostru din vîrful munţilor, în Chile, a fost imensă, de nedescris.

New York-ul, cu viaţa lui trepidantă, ultra-modernă, are toate distracţiile şi divertismentele pe care o minte omenească şi le poate imagina. Aşa că, de ce să se intereseze new-yorkezii prea mult de fotbal ? Ei sînt genul de oameni cărora le place să gîndească (şi să şi creadă) că tot ce văd ei este cel mai bun lucru din lume ; cel mai bun film, cea mai bună piesă, cel mai bun jazz ş.a.m.d. Pentru ei fotbalul este un „sport al omului sărac", jucat într-o ambianţă deprimantă de către imigranţii europeni.

(Va urma)

Traducere de RADU HERBAY

LÎNGĂ SAU ÎN SPATELE DECORURILOR

(Urmare din pag. 5)

Ce ar mai fi de adăugat la acest şir de indisponibilităţi şi la greşeala lui Campo care a dus la golul Rapidului ? Poate doar faptul că braşovenii au pierdut la Arad în min. 90 şi la Craiova în min. 91...

PORTARI AVEM, DAR...

Aproape că n-a existat duminică de fotbal care să nu remarce valoarea şi forma majorităţii portarilor din echipele primei divizii. Din acest punct de vedere stăm foarte bine chiar, nu avem probleme care să dea bătăi de cap atunci cînd este de ales vreunul pentru echipa naţională. Nu mai departe decît duminică, am înregistrat o nouă „zi a portarilor", notaţi bine şi foarte bine (în paranteze notele acordate de revistă) : **Coman, Mîndru, Uţu** (toţi cu 9), **Adamache, Gornea, Haidu, Datcu** (8), **M. Ionescu** (8), **Zamfir** şi **Ion Vasile-Jiul, Solyom-A.S.A., Ringheanu** (7), **Andrei** (6), **Pilcă** (6)...

De-am avea şi pe celelalte posturi nu tot atîţia candidaţi, ci măcar pe jumătate, pe sfert sau de-am putea alcătui o reprezentativă numai din portari valoroşi, ce bine ar fi !...

SOLOMON A APĂRUT LA... TG. MUREŞ

Poştăriţa ne-a adus ieri obişnuitele scrisori din partea cititorilor. Printre ele, una care poartă antetul clubului „Universitatea" din Cluj. Ne edificăm repede asupra conţinutului. Este un răspuns referitor la unul din eroii anchetei noastre publicată în nr. 74 al revistei la rubrica „Ce se întîmplă cu...?"

„Vă informăm că conducerea clubului a hotărît să suspende din activitatea competiţională, pînă la terminarea actualului campionat de fotbal, pe jucătorul Gheorghe Solomon pentru gravele abateri săvîrşite. S-au făcut demersurile legale pentru ca măsura luată să fie ratificată de federaţia de specialitate". Semnează Titus Lucaciu **secretarul clubului „Universitatea".**

Să sperăm că cel în cauză are suficient timp, ca în calitate de spectator, să reflecteze serios asupra comportării sale.

Nu-i aşa Solomon ?

N.R. În ultimul moment aflăm că Solomon a fost semnalat la Tg. Mureş. Călătorie plăcută pe mai departe !

O SIRENA CIT O GALERIE !

Geloasă probabil pe trompeta lui **Tudorică** care a tot încercat să prefaţeze „liniştea" **Giuleştiului,** pe cîrîitoarea studenţilor mineri care pare a invoca în sprijinul echipei din **Petroşeni,** „Ciinele pămîntului", pe „cazanul" craiovean aflat mereu sub presiune, sau pe cristalul peluzei copiilor din Cluj (uneori, ce-i drept, cu acute false !), sirena galeriei băcăuane a irumpt în peisagiul duminical, gălăgios şi atît de familiar, al stadioanelor din ţară.

Sunetul său continuu, decolînd de la tribuna a doua a stadionului local, acoperind literalmente restul galeriei băcăuane, a ajuns prin intermediul undelor radiofonice în toată ţara.

Alături de „omul cu sirena", se afla şi restul... orchestrei : cel care strunea un clopot mare şi din aramă de... 14 carate ! Mi s-a spus că în curînd va fi cooptat şi un „specialist cu buhaiul". Nu de alta dar în retur îi aşteaptă pe dinamoviştii băcăuani, şase meciuri acasă şi zestrea tradiţională a turului trebuie îmbogăţită...

FARUL, „TEROAREA" BUCUREŞTENILOR

Pentru un observator atent la evoluţia jocului echipelor noastre fruntaşe sînt evidenţi paşii înainte făcuţi în această direcţie de formaţia constănţeană Farul. Aceasta a devenit matură, ştie ce vrea, înarmată cu o disciplină de joc bine conturată şi dotată cu un echilibru care o face să acţioneze la fel de eficace în apărare ca şi în atac. **Duminică au ştiut să întreacă un adversar tocmai prin calitatea principală a acestuia : mai buna organizare a jocului la mijlocul terenului, datorită în special activităţii laborioase a celor doi mijlocaşi — adevăraţi „cai de curse",** Manolache şi Koszka. **Toţi jucătorii, însă, ştiu să-şi îndeplinească sarcinile în mod conştient, să subordoneze calităţile individuale interesului colectiv. În asemenea condiţiuni, nu mai poate surprinde ascensiunea ei spre primele locuri.** Jocul său solid, atletic, elastic îi permite să joace în deplasare ca şi pe teren propriu şi explică de ce în duelul direct cu reprezentanţii bucureşteni a depăşit toate recordurile în materie de pînă acum : a cîştigat 7 din cele 8 puncte puse în joc în prima parte a campionatului ! Dovadă : 2—1 cu Rapid (la Bucureşti), 4—4 cu Steaua, 4—0 cu Dinamo şi acum, 1—0 cu Progresul (tot la Bucureşti) !